

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare secundum anni DCCCXII. sive capitula quae Domnus Imperator
constituit Bononiae in littore maris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

CAPITVLARE SECVNDVM
ANNI DCCCXII.

Nunc primùm editum ex duobus antiquis codicibus manuscriptis, uno Palatino
bibliotheca Vaticana, altero sancti Vincentij Metensis.

CAPITVLA QVÆ DOMNVS IMPERATOR CONSTITVIT
BONONIÆ, QVÆ EST IN LITTORE MARIS, ANNO REGNI
SVI XLIV. MENSE OCTOBRIO, INDICIONE SEXTA.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. D E libero homine in hostem bannito.	& tamen beneficia habentibus.
2. De heribanno exaltando.	8. De preparatione ad hostem secundam antiquam consuetudinem.
3. De his qui regales habent honores, & in hostem banniti ad conditum placitum non venerint.	9. De his qui absque licentia Imperatoris domi remanent & in hostem non pergunt.
4. De his qui sine licentia de hoste revertuntur.	10. De hoc ut non nisi permissione regali brunnia vel gladius homini extraneo à quo liber datur aut vendatur.
5. De his qui beneficia Principum habent.	11. De navigio mittendo.
6. De non cogendo bibere in hoste.	
7. De vassis adhuc in palatio servientibus	

INCIPIVNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De libero homine in hostem bannito.

III. 67. I. **Q**uicumque liber homo in hostem bannitus fuerit, & venire contempserit, plenum heribannum id est solidos sexaginta persolvat. Aut si non habuerit unde illam summam persolvat, semetipsum pro vadio in servitium Principis tradat donec per tempora ipse bannus ab eo fiat persolutus. Et tunc iterum ad statum libertatis suæ revertatur. Et si ille homo qui se propter heribannum in servitium tradidit, in illo servitio defunctus fuerit, heredes ejus hereditatem quæ ad eos pertinet non perdant nec libertatem, nec de ipso heribanno obnoxij fiant.

De heribanno exaltando.

II. **V**t non pro aliqua occasione, nec vuacta, nec de scara, nec vvarda, nec pro heribergare, nec pro alio banno, heribannum Comes exactare præsumat, nisi Milifus noster prius heribannum ad partem nostram recipiat, & ei suam tertiam exinde per jussionem nostram donet. Ipse verò heribannus non exactetur neque in terris

neque in mancipiis, sed in auro & argento, palliis, atque armis, & animalibus, atque pecudibus, sive talibus speciebus quæ ad utilitatem pertinent.

De his qui regales habent honores, & in hostem banniti ad conditum placitum non venerint.

III. **Q**uicumque homo nostros habens honores in hostem bannitus fuerit, & ad conditum placitum non venerit, quot diebus post placitum conditum venisse comprobatus fuerit, tot diebus abstineat carnes & vino.

De his qui sine licentia de hoste revertuntur.

IV. **Q**uicumque absque licentia vel permissione Principis de hoste reversus fuerit, quod factum Franci herifuz dicunt, volumus ut antiqua constitutio, id est, capitalis sententia, erga illum puniendum custodiatur.

De his qui beneficia Principum habent.

V. **Q**uicumque ex eis qui beneficium Principis habent, parem suum contra hostes communes in exercitum pergentem dimiserit, & cum eo ire aut stare noluerit,

honorem suum & beneficium perdat.

De non cogendo bibere in hoste.

Ibid. 72. VI. Ut in hoste nemo parem suum vel quemlibet alterum hominem bibere roget. Et quicumque in exercitu ebrius inventus fuerit, ita excommunicetur ut in bibendo sola aqua utatur quousque se male fecisse cognoscat.

De vassis adhuc in palatio servientibus & tamen beneficia habentibus.

Ibid. 73. VII. De vassis dominicis qui adhuc intra casam serviunt, & tamen beneficia habere noscuntur, statum est ut quicumque ex eis cum Domino Imperatore domi remanserint, vassallos suos casatos secum non retineant, sed cum Comite cujus pagenses sunt ire permittant.

De preparatione ad hostem secundum antiquam consuetudinem.

Ibid. 74. VIII. Constitutum est ut secundum antiquam consuetudinem preparatio ad hostem faciendam indicaretur & servaretur, id est, victualia de marcha ad tres menses & arma atque vestimenta ita observari placuit ut his qui de Rheno ad Ligere pergunt, de Ligere initium victus sui computetur. Hi vero qui de Ligere ad Rhenum iter faciunt, de Rheno tres mensium victualia habenda esse dinoscant. Qui autem trans Rhenum & per Saxoniam pergunt, ad Libiam marcham esse sciant. Et qui trans Ligere manent, atque Hispaniam proficisci debent, montes Pyrenæos marcham sibi esse cognoscant.

De his qui absque licentia Imperatoris domi remanent & in hostem non pergunt.

IX. Quicumque liber homo inventus fuerit anno presente cum seniore suo in hoste non fuisse, plenum heribannum persolvere cogatur. Et si senior vel Comes illius eum domi dimisit, ipse pro eo eundem heribannum persolvat. Et tor heribanni ab eo exigantur quot homines domi dimisit. Et quia anno presente unicuique seniori duos homines domi dimittere concessimus, illos volumus ut Missis nostris ostendant, quia his tantummodo heribannum concedimus.

De hoc ut non nisi permissione regali brunia vel gladius homini extraneo à quolibet datur aut vendatur.

X. Constitutum est ut neque Episcopi, neque Abbates, neque Abbatissæ, vel quilibet rector Ecclesiæ, bruniam vel gladios sine nostro permisso cuilibet homini extraneo aut dare aut venundare præsumat, nisi tantum vassallis suis. Et si evenit ut in qualibet Ecclesiæ vel sancto loco plures brunias habeat quam ad homines rectores ejusdem Ecclesiæ sufficient, tunc Principem idem rector Ecclesiæ interroget quid de his fieri præcipiat.

De navigio mittendo.

XI. Ut quodcumque navigium mittere volumus, ipsi seniores in ipsis navibus pergant, & ad hoc sint preparati.

CAPITVLARE TERTIVM ANNI DCCCXII.

Nunc primùm editum ex iisdem codicibus MSS.

ITEM CAPITVLA QVÆ PRO IVSTITIIS INFRA
PATRIAM FACIENDIS CONSTITVTA SVNT.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. De causarum & litium terminis.
2. De Episcopis, Comitibus, & potentioribus, si causam inter se habuerint.
3. De testibus ad rem quamlibet discutendam eligendis.
4. De placito Centenarij.
5. De inquisitione & descriptione cuiuscunque Missi in suo missatico.
6. De beneficiis, qualiter condicenda sint.
7. De beneficiis Episcoporum, Abbatum, & reliquorum, & de fisis regalibus describendis.

8. De